

Wojciech Jankowski

SKUTECZNOŚĆ RÓŻNYCH METOD OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I ICH WPŁYW NA PRZYRODĘ

Efficiency of different methods of flood protection and their impact on nature

ABSTRACT: Omówiono zagrożenia dla przyrody dolin rzecznych, różne metody ochrony przeciwpowodziowej, ich skuteczność oraz wpływ na przyrodę dolin rzecznych. Przy omawianiu poszczególnych metod omawiano trzy aspekty: wpływ na retencję dolinową i na możliwość ochrony przeciwpowodziowej terenów przyległych na danym odcinku doliny, wpływ na możliwość ochrony przeciwpowodziowej terenów leżących niżej w dolinie i zlewni, wpływ na przyrodę.

SŁOWA KLUCZOWE: powódź, ochrona przeciwpowodziowa, przyroda, dolina rzeczna, rzeka

ABSTRACT: The article discusses different flood control measures in terms of their efficiency and threats to the natural environment of river valleys. The analysis included three aspects: impact on water storage capacity of river valleys and protection of floodplain adjacent to a flood control measure, protection of floodplain downstream of the measure and its impact on natural environment.

KEY WORDS: flood, flood protection, nature, river valley, river

Wstęp

Przedstawiana praca jest rozwinięciem opracowania „Czy można pogodzić ochronę przyrody z ochroną przeciwpowodziową” (Jankowski 1997). Układ pracy zaczerpnięto z powyższego artykułu. Tematykę rozwinięto w oparciu o późniejsze własne doświadczenia (liczne ekspertyzy przyrodnicze i Raporty oddziaływania na środowisko inwestycji hydrotechnicznych) i bogatą literaturę. W ciągu ostatnich 20 lat pojawiły się nowe poglądy i nowe podejście do stosowanych metod ochrony przeciwpowodziowej.

Doliny rzeczne są miejscem występowania wielu cennych siedlisk z załącznika I dyrektywy siedliskowej – lasów, łąk, torfowisk, starorzeczy, siedlisk związanych z korytem rzeki, wielu gatunków zwierząt chronionych

i z załączników II i IV dyrektywy siedliskowej oraz i dyrektywy ptasiej. W Polsce, spośród 70 typów siedlisk przyrodniczych ujętych w Załączniku I prawie 30 może występować w dolinach rzecznych lub ich bezpośrednim pobliżu, zaś 12 występuje wyłącznie w dolinach rzek lub mniejszych cieków. Do tych szczególnych siedlisk zaliczamy (Świerkosz 2005):

- 1130 - płytkie ujścia rzek;
- 3150 - starorzeczca;
- 3220 - pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków;
- 3230 - zarośla wierzbowo-wrześniowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (z przewagą wrześni);
- 3240 - zarośla wierzbowo-wrześniowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (z przewagą wierzby siwej);